

Datum

2025-01-21

Adress

Lugna gatan 82

Diarienummer

FSKF-2024-1445

Yttrande

Till

Malmö Stadsrevision

Granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

SR-2023-81

Förskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Detta yttrande är ett uppföljande yttrande över Malmö stadsrevisions granskning av förskolenämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Yttrandet innehåller en uppföljning av de åtgärder som genomförts i relation till granskningens rekommendationer samt dess effekter i verksamheten. Sammanfattningsvis kan förskolenämnden konstatera att de åtgärder som planerades utifrån granskningen, och som redovisades till Malmö stadsrevision i samband med det första yttrandet, har genomförts enligt planering. Förskolenämnden vill samtidigt understryka att det långsiktiga och kontinuerliga utvecklingsarbete som pågått under flera år behöver fortsätta för att stärka förutsättningarna för måluppfyllelse inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Yttrande

Malmö stadsrevision genomförde 2023 en granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom arbetsmarknads- och socialnämnden och förskolenämnden. Förskolenämnden lämnade i mars 2024 ett yttrande med ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsatser och en redogörelse för vilka åtgärder som planerades att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast skulle vara genomförda.

I detta uppföljande yttrande redogörs för, i enlighet med stadsrevisionens anvisningar, vilka åtgärder som har vidtagits och vilken effekt dessa har haft i verksamheten. Redovisningen görs separat för varje bedömning och rekommendation, på samma vis som i det första yttrandet. Nämnden vill understryka att detta uppföljande yttrande inte syftar till att ge en heltäckande bild av nämndens arbete inom området utan avgränsas till en uppföljning av de åtgärder som genomförts utifrån Malmö stadsrevisions rekommendationer. Nämnden vill poängtera att det över tid har genomförts ett

omfattande arbete som syftar till att stärka förutsättningarna för att uppmärksamma och stödja de barn som lever under hedersrelaterat våld och förtryck. Frågan om hedersrelaterat våld och förtryck har varit i fokus i Malmö stad under flera år och flera viktiga steg har tagits i arbetet redan innan stadsrevisionens granskning. En detaljerad redogörelse för detta arbete återfinns i det första yttrandet till Malmös stadsrevision, som beslutades av förskolenämnden den 20 mars 2024.

Sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats

Under 2024 har nämndens arbete för att uppmärksamma barn som lever under hedersrelaterat våld och förtryck stärkts genom ett omfattande arbete både i förskolorna, i de lokala ledningsgrupperna och i stödfunktionerna. Sammanfattningsvis kan förskolenämnden konstatera att de åtgärder som planerades utifrån Malmö stadsrevisions rekommendationer, och som redovisades i samband med det första yttrandet, har genomförts enligt planering. Genomförandet av åtgärderna har bidragit i arbetet med att säkerställa både en hög kunskap på förskolorna, hos rektor och lokal ledning samt i stödfunktionerna. De genomförda åtgärderna har även bidragit till att förtydliga det stöd som huvudmannen erbjuder förskolorna i arbetet.

Samtidigt vill nämnden understryka att det långsiktiga och kontinuerliga utvecklingsarbetet inom värdegrundsarbetet och kring samarbetet med vårdnadshavare som nämnden bedrivit över lång tid behöver fortsätta i förskolorna. Förskolornas arbete med att skapa strukturer och systematik samt att integrera det förebyggande arbetet som en del i utbildningen och det vardagliga arbetet på varje förskola är en förutsättning för måluppfyllelse inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Nämndens uppföljningar inom det systematiska kvalitetsarbetet visar att medarbetarnas utbildningsnivå och kompetens samt ledningens ansvar och förmåga att leda är centrala förutsättningar i relation till förskolornas utvecklingsmöjligheter och förmåga att omsätta insatser i praktik. Nämnden är därför fortsatt av uppfattningen att huvudmannens insatser framåt framför allt behöver inriktas på att stärka kompetensen i arbetslagen och hos rektor och lokal ledningsgrupp inom området, samt att fokus även fortsättningsvis måste riktas mot förskolorna och dess grundläggande förutsättningar, såsom exempelvis en ökad andel förskollärare.

Redovisning av genomförda åtgärder 2024

Nedan följer en redogörelse för förskolenämndens genomförda åtgärder utifrån granskningens rekommendationer. Åtgärderna är framtagna inom ramen för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och bygger på identifierade behov. Utöver åtgärderna nedan har nämnden under 2024 följt förvaltningens arbete och insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor genom ett återkommande ärende vid samtliga nämndssammanträden.

Stadsrevisionens rekommendation:

Säkerställa att förskolornas personal genomför orosanmälningar när de har oro för ett barn.

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
<p>Dialog och uppföljning av plan för kompetensutveckling, orosanmälningar och sekretessregler har genomförts enligt planering i varje utbildningschefs ledningsgrupp (rektorer). Varje rektor har ansvarat för att respektive lokal ledningsgrupp fått samma information och att informationen även nått alla medarbetare.</p> <p>Åtgärden har under året följts upp kontinuerligt i respektive ledningsgrupp (rektorer) och återrappporterats till nämnden varje månad.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till att samtliga rektorer och medarbetare har fått korrekt information om rutinen för orosanmälan, i syfte att öka benägenheten att anmäla samt att undanröja hinder för anmälan till socialtjänsten.</p>
<p>Genomlysning av de orosanmälningar som gjordes under 2023 är genomförd enligt planering. Åtgärden är genomförd i samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Genomlysningen redovisades till nämnden vid juni månads nämndsammanträde (Dnr. FSKF-2024-2190).</p>	<p>Åtgärden har gett ökad kunskap om när och hur orosanmälningar görs i nämndens förskolor.</p>
<p>Rektors och övriga chefers årsplanering för kompetensutvecklingsinsatser, däribland kring orosanmälningar har vidareutvecklats enligt planering. Arbetet har skett i dialog med rektor.</p> <p>En checklista har tagits fram för de åtgärder och kompetensutvecklingsinsatser som rektorerna ansvarar för framåt. Dessa åtgärder har integrerats i rektorernas årsplanering.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa att samtliga rektorer/chefer och medarbetare har korrekt information om rutinen för orosanmälan i syfte att öka benägenheten och att undanröja hinder för anmälan till socialtjänsten.</p> <p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa en kontinuerlig årlig implementering av rutinerna för orosanmälan.</p>

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
<p>Ett arbete har genomförts för att kartlägga rektors och övriga chefers samtliga kompetensutvecklingsinsatser som sker över året. Det har också genomförts ett arbete med att ta fram ett lämpligt verktyg för att lättare åskådliggöra årsplaneringen.</p> <p>Samtligt material ska publiceras på intranätet Komin i januari.</p>	
<p>Vidareutveckling av stödmaterialet för introduktion för nya medarbetare i förskoleförvaltningen har genomförts enligt planering.</p> <p>Introduktionssidorna på intranätet Komin är uppdaterade, bland annat utifrån rutiner för orosanmälan, förvaltningens arbete med normer och värden samt hedersnormer i förskolan.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa att medarbetare, så snart de börjar arbeta i förskolan, får rätt information om skyldigheten att orosanmäla, rutinen för orosanmälan och vilka stödfunktioner och stödmaterial som finns tillgängliga kring hedersrelaterat våld och förtryck.</p>
<p>Samverkansmodellen Trygga barnet kommer att implementeras i samtliga förskolor senast 2025. Under 2024 har 73 förskolor implementerat modellen. Åtgärden fortskrider enligt planering.</p>	<p>Trygga barnet ger ökad kompetens hos medarbetare att upptäcka tidiga tecken på ogynnsam utveckling och öka benägenheten att lyfta detta med vårdnadshavare.</p> <p>Uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet 2024 visar på initiala positiva effekter i de förskolor där modellen implementerats. I dialog med rektorer lyfts en förbättrad samverkan med vårdnadshavare som ett område där modellen gett tydliga resultat på kort tid.</p>

Stadsrevisionens rekommendation:

Säkerställa att förskolorna får ytterligare stöd i arbetet mot hedersproblematik.

Genomförd åtgärd	Förväntad effekt
<p>Dialog och uppföljning av plan för kompetensutveckling, orosanmälningar och sekretessregler har genomförts enligt planering i varje utbildningschefs ledningsgrupp (rektorer). Varje rektor har ansvarat för att respektive lokal ledningsgrupp fått samma information och att informationen även nått alla medarbetare.</p> <p>Åtgärden har under året följts upp kontinuerligt i respektive ledningsgrupp (rektorer) och återrapporterats till nämnden varje månad.</p>	<p>Dialogerna har bidragit till att ge huvudmannen övergripande kunskaper kring genomförda insatser. De har även bidragit till viktig kunskap om behov av eventuellt ytterligare stöd.</p>
<p>Kommunikationsinsats genomförd enligt planering kopplat till befintligt stödmaterial och de stödresurser som finns tillgängliga från båda förvaltningar.</p> <p>Exempel på genomförda kommunikationsinsatser är publicering av informativa artiklar på intranätet Komin. Det har även upprättats samlingssidor och informationssidor på Komin. En processbild av hur en orosanmälan hanteras har tagits fram i samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och kommer kunna användas i kommunikations- och utbildningssammanhang. I detta ingår även case att använda för att stödja kunskap och utvecklat arbete hos ledning och personal.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa att samtliga rektorer/chefer och medarbetare har fått ta del av korrekt information om tillgängliga stödstrukturer, material (inklusive stödmaterial för implementeringsarbetet såsom case) och resurser för arbetet som finns i både förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.</p>

Genomförd åtgärd	Förväntad effekt
<p>Kartläggning och fördjupad uppföljning av plan för kompetensutveckling har genomförts enligt planering. Själva kartläggningen genomfördes i september/oktober 2024 och redovisades för nämnden i november 2024.</p> <p>Utifrån kartläggningens resultat fick de enheter som ännu inte tagit del av stödmaterialet stöttning i att slutföra utbildningen. Samtliga rektorer och lokala ledningsgrupper samt förskolor hade vid årsskiftet genomfört plan för kompetensutveckling.</p>	<p>Den genomförda kartläggningen har bidragit till att säkerställa att förskolorna har tagit del av stödet i arbetet mot hedersproblematik och att förvaltningens personal har genomgått utbildning.</p>

Stadsrevisionens rekommendation:

Informera samtliga förskolor där nämnden är huvudman om vilka sekretessregler som gäller mellan de kommunala förskolorna.

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
<p>Dialog och uppföljning av plan för kompetensutveckling, orosanmälningar och sekretessregler har genomförts enligt planering i varje utbildningschefs ledningsgrupp (rektorer).</p> <p>Åtgärden har under året följts upp kontinuerligt i respektive ledningsgrupp och återrappporterats till nämnden varje månad.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa att samtliga rektorer/chefer och medarbetare har korrekt information om vilka sekretessregler som gäller mellan kommunala förskolor.</p>
<p>Vidareutveckling av stödmateriel för att stödja introduktion för nya medarbetare i förskoleförvaltningen har genomförts enligt planering.</p> <p>Återkommande utbildningar i offentlighet och sekretess erbjuds rektorer, biträdande rektorer och medarbetare i stödfunktioner. Under året har utbildningen <i>Korrekt hantering av</i></p>	<p>Åtgärden har bidragit till att säkerställa att medarbetare, så snart de börjar arbeta i förskola, får rätt information om vilka sekretessregler som gäller mellan de kommunala förskolorna.</p>

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
<i>förskolans handlingar</i> tillgängliggjorts digitalt och det har även gjorts en översyn av innehållet i utbildningarna för att tydliggöra sekretessreglerna mellan kommunala förskolor. Information har även gått ut till ansvariga chefer om sekretessutbildning som är lämplig för bland annat nya medarbetare.	
Aktualisering av befintlig rutin kring överlämnande av individuell information mellan kommunala förskolor har genomförts i enlighet med planering. Rutinen har aktualiserats och sidan på intranätet Komin är uppdaterad. Nämnden har även fattat beslut om en ny riktlinje gällande överlämnande av uppgifter som omfattas av sekretess i förskolan till mottagande skolenhet (Dnr. FSKF-2024-9741.)	Åtgärden har bidragit till stärkta förutsättningar för att barnets rätt till utbildning kan garanteras och att barnets behov och förutsättningar beaktas i den fortsatta skolgången.

Stadsrevisionens rekommendation:

Säkerställa att samverkan sker med arbetsmarknads- och socialnämnden kring arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck gällande barn.

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
Informationsmöte för rektorer och övriga chefer med särskild information om befintlig och formaliserad samverkan mellan förskolenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden har genomförts i enlighet med planering.	Åtgärden har bidragit till att säkerställa att varje rektor har korrekt information om befintliga samverkansytor mellan förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Åtgärden har bidragit till ökad kännedom om den samverkan som finns etablerad mellan förskolenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden.

Genomförd åtgärd	Effekt i verksamheten
<p>Vidareutveckling av stödmaterial för att stödja introduktion för nya medarbetare i förskoleförvaltningen har genomförts enligt planering.</p> <p>Introduktionssidorna på intranätet Komin har uppdaterats utifrån förvaltningens arbete med normer och värden samt hedersnormer i förskolan.</p>	<p>Åtgärden har bidragit till ökad kunskap hos medarbetare om hur förskolan arbetar tillsammans med arbetsmarknads- och socialförvaltningen som ett led i att stärka skyddsnetet kring familj och barn.</p>
<p>Samverkansmodellen Trygga barnet kommer att implementeras i samtliga förskolor senast 2025. Under 2024 har 73 förskolor implementerat modellen. Åtgärden fortskrider enligt planering.</p>	<p>Trygga barnet ger ökad kompetens hos medarbetare att upptäcka tidiga tecken på ogynnsam utveckling och olika grunder för orosanmälningar och öka benägenheten att lyfta detta med vårdnadshavare.</p> <p>Åtgärden bidrar till ökad samverkan och kunskap om tillgängliga insatser hos olika förvaltningar, myndigheter samt andra instanser. Åtgärden bidrar också till ökad gemensam förståelse för olika uppdrag och gränsdragningar.</p> <p>Uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet 2024 visar på initiala positiva effekter i de förskolor där modellen implementerats. I dialog med rektorer lyfts en förbättrad samverkan med vårdnadshavare som ett område där modellen gett tydliga resultat på kort tid.</p>

Ordförande

Mohamed Yassin (MP)

Nämndsekreterare

Ida Alm

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]